

Enw'r Ymgeisydd Candidate name	Rhif yr Ymgeisydd Candidate number	Athrawes Teacher

TGAU

UNED 3

ADRODDIADOL, PENODOL A CHYFARWYDDIADOL

1 awr 30 munud

Adran	Cwestiwn	Marc uchaf	Marc
A	1	3	
	2	4	
	3	i) 9 ii) 5	
	4	9	
	5	10	
B	1	10	
	2	i) 6 ii) 14 iii) 10	
	C	1	20
	Cyfanswm	100	

CYFARWYDDIADAU
INSTRUCTIONS

Defnyddiwch inc neu feiro du. Peidiwch â defnyddio pensil na beiro gel. Peidiwch â defnyddio hylif cywiro.

Use black ink or black ball-point pen. Do not use pencil or gel pen. Do not use correction fluid.

Ysgrifennwch eich enw, rhif y ganolfan a'ch rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Write your name, centre number and candidate number in the spaces at the top of this page.

Atebwch bob cwestiwn.

Answer all questions.

Ysgrifennwch eich atebion ar y llinellau a ddarperir yn y papur cwestiynau hwn.

Write your answers on the lines provided in this question paper.

Ni chaniateir defnyddio geiriaduron nac unrhyw adnoddau eraill.

The use of dictionaries or any other resource is forbidden.

GWYBODAETH
INFORMATION

Mae nifer y marciau wedi'i nodi mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

The number of marks is given in brackets at the end of each question or part-question.

Mae'r marciau ar gyfer cywirdeb mynegiant o fewn y cwestiynau yn cael eu nodi fel a ganlyn: ($\sqrt{\quad} = 2$) ac ati.

Marks awarded for accuracy of expression within the questions are indicated as follows: [$\sqrt{\quad} = 2$] etc.

Adran A

1. Rydych chi'n helpu i redeg clwb yn yr ysgol. Mae'r athrawes eisiau i chi creu poster. Rhowch ✓ o dan y lluniau mwyaf addas.

You are helping to run a club in school. The teacher would like you to create a poster. Put a ✓ under the most suitable pictures.

[3]

Clwb Pêl- Droed.

Am ddeg munud wedi tri.

Dewch â photel o ddŵr.

Rhaid gwisgo esgidiau addas.

2. Rydych chi wedi derbyn gwybodaeth am sioe newydd ar S4C i annog pobl ifanc i gadw'n heini. Mae rhaid i chi lenwi'r hysbyseb yn Gymraeg gyda'r wybodaeth bwysig.

You have received information about a new show on S4C to encourage young people to keep fit. You must fill in the advert in Welsh with the important information. [4]

Bydd sioe newydd yn ddechrau ar S4C ar Ddydd Mawrth am saith o'r gloch o'r enw "Ffitrwydd i Bawb!" Mae'n addas i bobl o un deg tri oed. Bydd e'n annog pobl i ddechrau cadw'n heini a bwyta'n iach.

The logo for S4C, consisting of the letters 'S4C' in white on a teal background.

Rhaglen Newydd ar S4C

Enw'r rhaglen: _____

Dydd: _____

Amser: _____

Addas i _____

TUDALEN WAG
BLANK PAGE

PEIDIWCH AG YSGRIFENNU AR Y
DUDALEN HON
DO NOT WRITE ON THIS PAGE

3. (i) Mae George North a Sam Warburton yn rhan o dîm Y Llewod 2017. Darllenwch y wybodaeth amdanynt ac atebwch y cwestiynau yn Gymraeg.

George North and Sam Warburton are part of the 2017 Lions squad. Read the information about them and then answer in Welsh.

[9]

Enw llawn	George Philip North	Sam Warburton
Dyddiad Geni	13 Ebrill 1992	5 Hydref 1988
Man geni	Kings Lynn, Norfolk	Caerdydd, Cymru
Clwb	Northampton Saints	Gleision Caerdydd
Capiau Cymru	69	74
Capiau'r Llewod	7	5
Safle	Asgellwr	Blaenasgellwr
Pwysau	108 cilogram	103 cilogram
Taldra	1.93 medr	1.88 medr

1. Pryd mae penblwydd Sam Warburton? _____ (1)
2. Pwy sy'n chwarae dros y Gleision? _____ (1)
3. Pwy sy'n chwarae ar yr asgell - George neu Sam? _____ (1)
4. Pwy ydy'r talaf? _____ (1)
5. Pwy cafodd ei eni yng Nghaerdydd? _____ (1)
6. Beth sy'n wahanol rhwng Sam a George?

_____ (2)

7. Beth sy'n debyg rhwng Sam a George?

_____ (2)

debyg = similar

talaf = tallest

wahanol = different

3 (ii) Mae'r grid isod yn dangos chwaraewr eraill y Llewod 2017. Atudiwch y wybodaeth yn ofalus.
 The grid below shows other members of the Lions 2017 squad. Study the information carefully.

	Tîm	Gwlad	Capiau Llewod	Pwyntiau Llewod
Jonathan Sexton	Leinster	Iwerddon	9	22
Rhys Webb	Y Gweilch	Cymru	2	0
Connor Murray	Munster	Iwerddon	7	10
Alun Wyn Jones	Y Gweilch	Cymru	14	10
Stuart Hogg	Glasgow	Yr Alban	6	23
Leigh Halfpenny	Toulon	Cymru	8	125
Owen Farrell	Saracens	Lloegr	8	53

Nawr, darllenwch y pwyntiau isod. **Ticiwch** y grid i ddangos beth sy'n gywir neu'n anghywir.
 Now, read the points below. **Tick** the grid to show what's correct and incorrect.

[5]

Gosodiad	Cywir	Anghywir	
Mae Stuart Hogg wedi ennill 8 cap i'r Llewod.			(1)
Mae Connor Murray yn chwarae dros Iwerddon.			(1)
Leigh Halfpenny sy wedi sgorio'r mwyaf o bwyntiau dros y Llewod.			(1)
Alun Wyn Jones a Leigh Halfpenny sy'n chwarae dros y Gweilch			(1)
Mae 3 chwaraewr yn chwarae dros Gymru.			(1)

4. Mae sawl person wedi mynegi barn am Langrannog ar wefan yr Urdd. Darllenwch y sylwadau yn ofalus.
Several people have expressed their opinion about Llangrannog on the Urdd website. Read their comments carefully.

[9 marc]

Aeth fy merch, Catrin, i Langrannog y llynedd. Fel rhiant, roeddwn i'n hapus iawn gyda'r pris. Roedd y staff i gyd yn gyfeillgar ac yn siarad Cymraeg, ac roedd y bwyd yn dda. Roedd staff y gegin yn dda iawn am goginio bwyd i blant sy'n llysieuwyr neu gyda alergedd. Gwyliau gwych.

(Janice Rees 32, mam Catrin)

Mae Llangrannog yn trefnu penwythnosau arbennig i deuluoedd sy'n dysgu Cymraeg. Penderfynon ni fynd fel teulu achos rydyn ni'n hoffi gweithgareddau awyr agored a rydyn ni'n dysgu Cymraeg.

(John Davies, 37 oed a'r teulu)

Rwy'n mynd i Langrannog bob blwyddyn ers 2015. Yn fy marn i mae'n wych achos mae digon o weithgareddau i bawb. Fy hoff weithgaredd yw'r gwibgartio ond mae'n well gan fy ffrind sgïo.

(Dafydd, 14 oed)

(i) **Nodwch y pwyntiau da am y lle.**

Note the positive points about the place.

[6 marc]

PWYNTIAU DA AM LANGRANNOG
1.
2.
3.

(ii) **Rydych chi wedi darllen am Llangrannog. Nawr, meddyliwch am 3 chwestiwn hoffech chi ofyn i'r rheolwr am y cyfleusterau gwahanol. Rhaid i'r cwestiynau fod yn berthnasol i'r darn darllen e.e. gallwch chi ofyn am y gweithgareddau, cost, staff, bwyd, llety...**

You have read about Llangrannog. Now, think about 3 questions that you would like to ask the manager about the different amenities. The questions must be relevant to the reading passage e.g. you could ask about the activities, cost, staff, food, accommodation...

[3 marc]

1.
2.
3.

5. Mae'r Adran Mathemateg yn drefnu trip i Techniquest. Mae rhaid i chi gyfieithu'r hysbyseb i'r Gymraeg ar gyfer y posteri.

The Maths Department is organising a trip to Techniquest. You must translate the advertisement for the posters.

[10 marc]

**Maths Trip
to Techniquest!**

**The bus will go at nine o'clock from
school.**

It will cost seven pounds.

**Email Mr Davies by Friday 11th
February.**

All are welcome!

Adran B

1. Rydych chi wedi derbyn yr hysbyseb yma ar gyfer Gŵyl Gerddoriaeth yn Llangollen ond mae 10 camgymeriad yno. Rydych chi wedi cytuno i gywiro'r hysbyseb. Nodwch y cywiriadau yn y grid ar waelod y tudalen. Mae'r camgymeridau yn cynnwys:

- gwallau sillafu
- gwallau atalnodi
- gwallau gramadeg

1. You have received this advert for a Music Festival in Llangollen but there are 10 mistakes there. You have agreed to correct the advert. Note the corrections in the grid at the bottom of the page. The mistakes include:

- spelling mistakes
- punctuation mistakes
- grammar mistakes

10 marc

GŴYL GERDDORIAETH LLANGOLLEN

Wyt ¹chi'n mwynhau cerddoriaeth ².

³
Beth am ddod i wrando i gerddoriaeth yn yr Ŵyl arbenning hon?

⁴
Bydd yn arderchog ac yn llawer o hwyl. Byddwch chi'n clywed nifer o fandiau Cymraig⁵. Bydd y bandiau yn gwy⁶– mae'n⁷nhw'n dalentog iawn. mae'r⁸ Ŵyl ymlaen ym mis Rhagfyr-Rhagfyr 5ed am 7.30yh. Am fwy o gwybodaeth⁹, e-bostio¹⁰ Miss S. Jones.

gwylderddoriaeth@llangollen.org

1.	2.	3.	4.	5.
6.	7.	8.	9.	10.

2. (i) Darllenwch y wybodaeth bwysig ac yna, llenwch y ffurflen yn Gymraeg er mwyn i chi wirfoddoli helpu yn un o'r 3 ras. Dylech chi ddefnyddio brawddegau llawn lle'n bosibl.

Read the information carefully and then, fill in the form in Welsh in order for you to volunteer to help in one of the races. You should use full sentences where possible. [6 MARC]

Ras am Fywyd

Ras pump cilomedr neu deg cilomedr ydy Ras am Fywyd er mwyn codi arian at Cancer Research UK. Mae'r ras yn digwydd ar draws Prydain Fawr erbyn heddiw rhwng mis Mehefin a mis Gorffennaf. Mae yna 4 ras yng Nghymru - Abertawe, Caerdydd, Llandudno a Wrecsam.

Pwrpas y ras ydy dathlu - dathlu bywyd, dathlu cael hwyl, dathlu gallu helpu pobl eraill. Mae hyn yn bwysig iawn wrth gwrs! Dyma ffordd wahanol o godi arian a chael hwyl a sbri ac yn bendant ffordd o helpu pobl sy'n dioddef o ganser a'u teuluoedd.

	Ffurflen Gwirfoddoli
ENW LLAWN	
Pam hoffet ti helpu?	Rheswm 1 _____ _____ _____
	Rheswm 2 _____ _____ _____
Ble hoffet ti helpu gyda ras? Pam?	_____ _____ _____
LLOFNOD	

[4]

[2]

2. (ii) Darllenwch y wybodaeth ychwanegol o'r dudalen yma ac y tudalen o'r blaen a llenwch y grid **YN GYMRAEG**. Cofiwch ddefnyddio gwybodaeth y ddau ddarn er mwyn llenwi'r grid.

Read the additional information on this page and the page before and fill in the grid **IN WELSH**.

Remember to use the information in both passages in order to complete the grid.

[14]

Ras am Fywyd

Ras am Fywyd - Beth amdani?

"Ond dw i ddim yn ffit!"

Does dim problem. Mae rhai yn cerdded, mae eraill yn loncian ac mae nifer yn rhedeg. Mae'r dewis gyda chi.

"Ond faint fydd yn costio?"

Rhaid talu deuddeg punt i ymuno neu naw punt os ydych chi'n rhedeg fel grwp. Felly dydy hi ddim yn ddrud o gwbl.

"Oes rhaid gwisgo dillad arbennig?"

Rydych chi'n gallu gwisgo unrhywbeth! Gwisg ffansi, top pinc... cofiwch eich treinars!

"Pam Ras yr Enfys?"

Wel, mae pobl eisiau codi ymwybyddiaeth o ganser a chael hwyl ar yr un pryd. Bydd lluniau ar Facebook a Twitter drwy'r dydd hefyd.

Felly, dewch i ymuno â ni! Dewch i redeg neu beth am wirfoddoli yn y ras? Rydyn ni'n chwilio am bobl i helpu bob blwyddyn. Mae'n ffordd dda o gael hwyl a helpu eraill ar yr un pryd. Mae rhaid i chi gofrestru ar lein - cliciwch ar

www.raceforlife.cancerresearchuk.org am y ffurflen a manylion am eich ras lleol.

Mae llawer o gwmnïau sy'n noddwyr i'r ras fel Tesco, Scottish Power a Ryvita. Mae bag gwobr ar ddiwedd y ras hefyd gyda medal a phethau neis!

Diolch yn fawr am ddarllen am y ras!

Llenwch y grid yn GYMRAEG.

Fill in the grid IN WELSH!

Ras Elusennol

Enw:		
Enw'r ras:	_____	(1)
Misoedd y ras:	Rhwng mis _____ a mis _____	(2)
Sawl cilomedr?	_____ cilomedr neu _____ cilomedr	(1)
Rasys Cymru (x4)	1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____	(4)
Pwrpas y ras:	_____ _____	(1)
Cost ymuno:	1 person = _____ Rhan o grŵp = _____	(2)
Noddwyr:	1. _____ 2. _____ 3. _____	(3)

ADRAN C -1. Dewiswch UNtraethawd i ysgrifennu. 1. Choose ONE essay to write.

[10 + $\sqrt{\quad} = 10 = 20$ marc]

NAILLAI

Ysgrifennwch llythyr personol at ffrind newydd yn cyflwyno eich hun. (tua 150 gair)

Dylech chi gynnwys:

- disgrifiad am eich hun
- ble ydych chi'n byw? Beth sy yn yr ardal?
- diddordebau / hobiau (hoffi / ddim yn hoffi – pam?)
- yr ysgol
- y dyfodol
- teulu / ffrindiau

EITHER:

Write an informal letter to a new friend introducing yourself. (about 150 words)

You should include:

- A description of yourself
- Where do you live? What is in the area?
- Interests / hobbies (like / dislike – why?)
- School
- The future
- Family / friends

NEU

Rydych chi'n aelod o bwyllgor yr ysgol. Mae'r llywriadwyr wedi gofyn i chi ysgrifennu erthygl fer yn Gymraeg am bwysigrwydd cadw'n heini a bwyta'n iach ar gyfer papur newydd yr ysgol. (tua 150 gair)

Dylech chi gynnwys:

- eich rheswm am ysgrifennu
- cyngor ar fwyta'n iach a chadw'n heini
- y pwysigrwydd bwyta'n iach
- problemau peidio cadw'n iach
- pam mae'n bwysig cadw'n iach
- ffyrdd eraill o fyw'n iach

OR

You are a member of the school council. The governors have asked you to write a short article in Welsh about the importance of keeping fit and eating healthily for the school newspaper. (about 150 words)

You should include:

- your reason for writing
- advice on eating healthily and keeping fit
- the importance of eating healthily
- problems with not keeping fit
- why it is important to keep fit
- other ways of living healthily

